

Briga za budućnost

**Nacrt budućnosti temeljen na
solidarnosti**

Koncept radionice

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KAUZ – Laboratorij za klimu, rad i budućnost je Erasmus+ projekt koji sufinancira Europska komisija u okviru broja projekta: **2020-1-DE02-KA204-007671**.

This workshop was produced in collaboration with Kollektiv radix: www.kollektiv-radix.at

KAUZ PARTNERI:

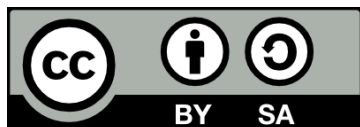
Common Future e.V.– Njemačka

Universität Siegen – Njemačka

Periskop – Kollektiv für solidarischen und ökologischen Wandel – Austrija

Libera Università di Bolzano – Italija

Ustanova za obrazovanje odraslih Dante – Hrvatska

Ovo djelo, čiji je autor KAUZ lab for climate justice, work and future, ustupljeno je pod licencom [Creative Commons Imenovanje-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Sadržaj

<u>Kratki opis radionice.....</u>	<u>1</u>
<u>Pregled radionice.....</u>	<u>2</u>
<u>Pregled materijala i flipcharta/slajdova koje treba pripremiti.....</u>	<u>3</u>
<u>Aktivnost 1: Dobrodošlica i organizacijska pitanja.....</u>	<u>4</u>
<u>Aktivnost 2: Prijava: Razlog za nadu.....</u>	<u>5</u>
<u>Aktivnost 3: Zašto su nam potrebne utopijske ideje.....</u>	<u>6</u>
<u>Aktivnost 4: Zamišljanje budućnosti temeljene na solidarnosti.....</u>	<u>7</u>
<u>Aktivnost 5: Video "Solidarni način života".....</u>	<u>10</u>
<u>Aktivnost 6: Zagonetka alternativa.....</u>	<u>11</u>
<u>Aktivnost 7: Završetak.....</u>	<u>13</u>
<u>Dodatak.....</u>	<u>14</u>
<u>Dodatak 1.a: zahtjev pomagača.....</u>	<u>14</u>
<u>Dodatak 1b: znakovi chata za moderiranje rasprava u virtualnom prostoru.....</u>	<u>14</u>
<u>Dodatak 2: citati o utopijskim idejama.....</u>	<u>14</u>
<u>Dodatak 3.a: definicije utopije:.....</u>	<u>15</u>
<u>Dodatak 3.b: prijedlog za internetske radne ploče.....</u>	<u>15</u>
<u>Dodatak 4: elementi solidarnog načina života.....</u>	<u>16</u>
<u>Dodatak 5.: strategije promjene.....</u>	<u>16</u>

Krati opis radionice

Medijski izvještaji, izborni plakati i transparenti protesta koje nose studenti redovito nas podsjećaju da je naš način života ekološki i društveno neodrživ. Kako bi gospodarstvo i dalje raslo uz troškove koji stalno rastu, ne postoji dovoljna osviještenost o ekološkim problemima uz ostale društvene probleme poput potplaćenosti rada žena i migranata. Međutim, što bi djeca naučila u društvu koje skrb stavlja u središte? U kojim bi uvjetima ljudi starili u takvom društvu? Osim toga, kako bi izgledao posao koji je orijentiran na potrebe ljudi, a ne na maksimiziranje dobiti?

U ovoj radionici želimo doći do same srži karakteristika obzirnog društva, što znači način života u kojem su potrebe ljudi i okoliša u fokusu. Cilj je istražiti pojedinačne i zajedničke elemente solidarne budućnosti. Kratki video pokušati će objasniti ideje o konceptu solidarnog načina života prema razmišljanjima I.L.A.-kolektiva. Konačno, na temelju konkretnih primjera raspravljamo o različitim strategijama za približavanje obzirnijem društvu.

Radionica se može provesti osobno ili online.

Ciljevi radionice

- Istražite vlastite i zajedničke ideje solidarnog načina života s posebnim naglaskom na brigu
- Upoznajte i razgovarajte o strategijama za različite inicijative i projekte
- Ohrabrite se i postanite aktivniji prema stvaranju promjena

Ciljna skupina

Radionica je namijenjena širokoj publici **od 16 godina starosti naviše**. Nije potrebno posebno prethodno znanje, samo spremnost da se uključite u vlastite utopije i njihove razlike i kontradikcije.

Idealna veličina grupe je između 10 i 20 osoba. Predviđeno je da radionica traje tri sata.

Pregled radionice

Vrije me	Naziv aktivnosti		Opis aktivnosti	Metoda
10'	1	Dobrodošlica i organizacijska pitanja	Na početku radionice važno je planirati dovoljno vremena za opušteni dolazak i dobrodošlicu polaznika. Nakon toga, vi (voditelj radionice) možete razgovarati o potrebnim organizacijskim pitanjima.	Plenarni
15'	2	Prijava: Razlog za nadu	Budući da smo ovih dana često preplavljeni vijestima o trenutnom stanju našeg svijeta, predložimo da radionicu započnemo s nadom. Stoga pokrećemo krug predstavljanja u kombinaciji s osobnim primjerima razloga za nadu. Prijave su korisne za međusobno upoznavanje i razvoj povjerenja unutar grupe.	Interaktivna aktivnost u malim grupama
15'	3	Zašto su nam potrebne utopijske ideje	Ono što možemo zamisliti za sebe, ali i za druge ljude je ono što zapravo može promijeniti svijet. U ovoj aktivnosti dobivamo inspiraciju o tome zašto su utopijske ideje važne.	Rasprava u malim grupama
50'	4	Zamišljanje budućnosti temeljene na solidarnosti	Potičete sudionike da zamisle društvo temeljeno na solidarnosti i kreativno izraze svoje ideje. Kroz ovo individualno promišljanje mogu razviti osobne pristupe ovoj temi.	Kreativno, individualno promišljanje i razmjena
15'	Prekid			
20'	5	Video "Solidarni način života"	U ovoj aktivnosti uvodi se koncept solidarnog načina života temeljenog na idejama kolektiva I.L.A. Prikazat ćete kratki video, a zatim sa sudionicima razgovarati o temeljnim elementima koncepta.	Video uradak i promišljanje
45'	5	Slagalice alternativa	Istražujete različite inicijative i projekte angažirane za solidarni način života. Kategorizirate ih prema njihovom strateškom pristupu i na taj se način upoznate s raznim teorijama promjena.	Grupni rad i plenarna rasprava
10'	6	Zatvaranje	U posljednjem krugu svaka osoba može reći jednu stvar koju će učiniti kao sljedeći konkretan korak prema Solidarnom načinu života. Osim toga, trebali biste dati vremena za anonimne, pisane povratne informacije.	Plenarna sjednica / Pojedinačne povratne informacije

Pregled materijala i flipcharts/slajdova koje treba pripremiti

Što?	Koliko?	Aktivnost
Papir s flipchartom	~10	Općenito
Flipchart markeri u različitim bojama	~5	Općenito
Neobavezno: Potpisna lista	1	1_Dobrodošlica i organizacijska pitanja
Opcionalno: Slajdovi / flipchart za program Radionice, ciljevi radionice, plakat dobrodošlice, osnovna pravila,...	1	1_ Dobrodošlica i organizacijska pitanja
Neobavezno: flipchart za zapisivanje koji su razlozi za nadanje	1	2_Razmišljanje: Razlog za nadu
5-7 Citata (dodatak 2) svaki napisan/ otisnut na papiru	5-7	3_Zašto nam trebaju utopijske ideje
Flipchart Instrumentalna glazba	1	4_Zamišljanje budućnosti temeljene na solidarnosti
Papir za crtanje	1-2/ sudionika	4_Zamišljanje budućnosti temeljene na solidarnosti
Boje, olovke, daljnji kreativni materijali	Dovoljno za sve sudionike	4_Zamišljanje budućnosti temeljene na solidarnosti
Inspirativna pitanja svaka napisana / tiskana na papiru	8	4_Zamišljanje budućnosti temeljene na solidarnosti
Projektor, prijenosno računalo, zvučnik	1	5_Video "Solidarni način života"
Opcionalno: Četiri elementa solidarnog načina života svaki napisan / otisnut na papiru	4	5_Video "Solidarni način života"
Slajdovi / flipchart za objasniti tri strategije promjene	1	6_slagalice alternativa
Dijelovi slagalice s primjerima:	9-18	6_slagalice alternativa
Obrasci za povratne informacije	1/ sudionik	7_Završetak
Opcionalno: Objekt koji se može dodavati u krugu, npr. dodavanje lopte	1	7_Završetak

Aktivnost 1: Dobrodošlica i organizacijska pitanja

Pregled	Na početku radionice važno je planirati dovoljno vremena za opušteni dolazak i dobrodošlicu polaznika. Nakon toga, vi (trener radionice) možete razgovarati o potrebnim organizacijskim pitanjima.
Vrijeme	10 minuta
Materijal	<ul style="list-style-type: none">• Potpisna lista• Flipcharts/ slajdovi:<ul style="list-style-type: none">◦ Program radionice (npr. napisan na flipchartu)◦ Ciljevi radionice◦ Plakat dobrodošlice◦ Upute za lakše održavanje (Dodatak 1.a)

Najvažnija stvar o kojoj treba voditi računa u ovoj aktivnosti je stvoriti prostor u kojem se sudionici osjećaju dobrodošlo. Istovremeno, u ovoj aktivnosti treba raščistiti sva organizacijska pitanja kako bi se polaznici nakon toga mogli usredotočiti na sadržaj radionice.

Trebali biste pojasniti i priopćiti sljedeće točke:

1. Predstavljanje voditelja radionice
2. Kontekst radionice → Zašto se ova radionica održava?
3. Što sudionici mogu očekivati? → Pokažite raspored i ciljeve radionice
4. Voditelji traže (prijedlog za takve pronalazite od strane adrienne maree brown u dodatku 1.a)
5. Potpisna lista
6. ...

Ovaj popis možete prilagoditi kontekstu i potrebama radionice.

Općenite napomene:

Ovaj dio obično traje duže nego što mislite, ali još uvijek je važno ne trošiti previše vremena na organizacijske detalje. Korisno je unaprijed temeljito razmisliti o tome koje su informacije potrebne. Nadalje, moglo bi biti korisno pripremiti vizualizacije rasporeda, ciljeva radionice itd., Kako bi se sudionicima olakšalo praćenje zadanih informacija.

Napomene za online implementaciju:

Ako radionicu vodite putem interneta, uzeti vremena za razjašnjavanje tehničkih problema, kako koristiti chat itd. Prijedlog za znakove chata za moderiranje rasprava u virtualnom prostoru možete pronaći u Dodatku 1b. Umjesto flipcharta, možete pripremiti jednostavnu prezentaciju.

Aktivnost 2: Prijava: Razlog za nadu

Pregled	Budući da smo ovih dana često preplavljeni uznemirujućim vijestima o trenutnom stanju našeg svijeta, predlažemo da radionicu započnemo s nadom. Stoga pokrećemo krug predstavljanja sudionika, u kombinaciji s osobnim razmišljanjima i razlozima za nadu. Predstavljanje je korisno za međusobno upoznavanje i razvoj povjerenja unutar grupe.
Vrijeme	15 minuta
Materijal	<ul style="list-style-type: none">• Neobavezno: flipchart kako bi se mogli zapisivati za razlozi za nadu• Markeri za pisanje po flipchartu

Korak 1: Tražite od sudionika da na trenutak za sebe razmisle o pitanju "Što je bila posljednja stvar / događaj / situacija koja mi je dala nadu u budućnost temeljenu na solidarnosti? (cca 1 min u tišini) Sudionici mogu samo razmisliti o pitanju ili voditi bilješke, međutim važno je da se osjećaju ugodno.

Korak 2: Tražite od sudionika da se predstave, počevši od jedne osobe, a zatim slijedeći (stoga sudionici idealno sjede u krugu). Unutar ovog kruga sudionici bi trebali odgovoriti na sljedeća pitanja, ako se pritom osjećaju ugodno (također mogu odgovoriti na samo jedno ili dva od ovih pitanja):

- Kako se zoveš i tvoja zamjenica*? (*da biste grupi rekli kako se identificate u smislu spola)
- Kako se osjećate danas?
- Koja je bila posljednja stvar/događaj/situacija koja vam je dala nadu u budućnost temeljenu na solidarnosti?

Ako želite voditi evidenciju o razlozima za nadu (bilo da ih kasnije ponovno koristite ili samo da ih učinite vidljivima tijekom cijele radionice), mogli biste ih zapisati na flipchart tijekom razgovora u krugu i staviti na zid.

Općenite napomene:

Krug upoznavanja može biti vrlo stresan za neke osobe koje nerado razgovaraju pred cijelom skupinom. Stoga je važno potaknuti sudionike da preskoče pitanja na koja ne žele odgovoriti.

Ako radite s velikom skupinom (sudionicima >15), sudionike možete podijeliti u grupe po četiri osobe kako bi razmislili o ovom pitanju.

Napomene za implementaciju online:

Ako ovu radionicu provodite putem interneta, svakako pronađite način da stvorite određeni redoslijed za krug. Ili vi kao voditelj možete predložiti kojim redoslijedom sudionici govore i objaviti je u chatu kako bi svi znali kada je njihov red ili ih sudionici mogu spontano stvoriti: jedna osoba počinje govoriti i nakon toga prepušta riječ sljedećem sudioniku.

Aktivnost 3: Zašto su nam potrebne utopijske ideje

Pregled	Ono što možemo zamisliti za sebe, ali i za druge ljude je ono što zapravo može promijeniti svijet. U ovoj aktivnosti dobivamo inspiraciju o tome zašto su utopijske ideje važne.
Vrijeme	15 minuta
Materijal	5-7 citata svaki napisan na papiru

Korak 1: Počinjete s malim brainstormingom na pitanje "što smatrate utopijom?" i prikupite neke ideje i asocijacije s plenarne sjednice.

Korak 2: Distribuirate izbor citata (5-7) o utopijskim idejama (vidi Dodatak 2) po cijeloj sobi. Zatim se svi sudionici kreću i čitaju različite citate i izjave.

Treći korak: Počinjete s postavljanjem prvog pitanja:

- S kojim se citatom intuitivno najviše ne slažete?

Sada svi sudionici hodaju do citata s kojim se najviše ne slažu. Svi ljudi koji stoje oko jednog citata mogu pet minuta raspravljati o tome zašto su odabrali ovaj citat i što misle o njemu.

Ako samo jedna osoba odabire određeni citat, ta se osoba može pridružiti drugoj grupi za ovu kratku raspravu.

Četvrti korak: U sljedećem krugu postaviti ćete pitanje "S kojim se citatom intuitivno najviše slažete"? ali sada ljudi koji su odabrali različite citate pronalaze jedni druge.

Općenite napomene:

Ova aktivnost je zamišljena kao priprema za aktivnost 4. To bi moglo nadahnuti da se utopije percipiraju kao alat za promjene prema boljoj budućnosti. Možete pronaći neke ključne točke za definiranje utopije u dodatku 3a.

U ovoj radionici polaznici puno razmišljaju o apstraktnim idejama. Ponekad je dobro uključiti kratke igre za podizanje atmosfere. Pitajte grupu, ako im je to potrebno prije sljedeće aktivnosti. Inspiraciju za kratke igre možete pronaći ovdje, na primjer: <https://www.ndi.org/sites/default/files/Energisers.pdf>

Upitajte da li možda i netko iz grupe želi voditi kratku igru.

Napomene za implementaciju online:

Ako radionicu provodite online, citate možete zapisati u chatu ili na internetskoj ploči, a zatim otvoriti kratku, opću raspravu o tome što sudionici misle o tim izjavama. Prijedlog za internetske ploče nalazite u Dodatku 3b.

Aktivnost 4: Zamišljanje budućnosti solidarnosti

Pregled	Potičete sudionike da zamisle društvo temeljeno na solidarnosti i kreativno izraze svoje ideje. Kroz ovo individualno promišljanje mogu razviti osobne pristupe ovoj temi.
Vrijeme	45 minuta
Materijal	<ul style="list-style-type: none">• Flipchart s glavnim pitanjem za osobno razmišljanje• Instrumentalna glazba• Papir za crtanje• Boje, olovke• Opcionalno: dodatni materijali za uradi sam projekte• Inspirativna pitanja tiskana na jednom papiru svaki

Priprema: Stavite materijal za crtanje u sredinu sobe i objesite inspirativna pitanja na zid kao u galeriji. Pitanja su:

- *Kako za vas izgleda društvo solidarnosti?*
- *Zamislite životni ciklus osobe u takvom društvu solidarnosti. Prve tjedne, mjesece i godine svog života provodite u potpunoj ovisnosti. Tko se brine o vama i pod kojim okolnostima?*
- *Ulazite u adolescenciju, postajući neovisniji i sve odgovorniji za vlastiti život. Koje stvari želite naučiti za to vrijeme? Koje će vam vještine kasnije trebati?*
- *Polako odrastate, preuzimate sve veću odgovornost za živote drugih, a istovremeno ostajete ranjivi i ovisni o drugim ljudima. Preuzimanje odgovornosti može biti iscrpljujuće. Kako se vi i oni oko vas nosite s tim kad dosegnete svoje granice? Kako vam društvo omogućuje da se uvijek iznova regenerirate?*
- *Kako izgleda svijet rada u vašoj viziji društva temeljenog na načelu solidarnosti? Koliko dugo i kako želite raditi u ovoj viziji?*

- *Zamislite da ste stari i krhki. Kako ostati povezani s društvom, kako možete doprinijeti i tko bi se sada trebao brinuti o vama?*
- *Mnogo se toga promijenilo u društvu solidarnosti, koja pitanja ostaju ambivalentna, neriješena i konfliktna čak i u toj viziji?*

Korak 1: Sudionici dobivaju 25 minuta da razmisle o svojoj osobnoj viziji budućnosti temeljenoj na solidarnosti. Za to vrijeme mogu pisati ili crtati, ali nema pritiska da se nešto "proizvede". Gornja pitanja mogu poslužiti kao inspiracija, ali ne moraju se nužno uzeti u obzir.

Korak 2: Sada podijelite sudionike u grupe po troje za prvi krug razmišljanja, gdje mogu podijeliti svoju viziju. Sudionici mogu odabrati s kim žele raditi ovu sesiju. Svoja iskustva iz osobnog razmišljanja dijele deset minuta, ako to žele. Ako su nešto osmislili i spremni su podijeliti, mogu jedni drugima pokazati svoja razmišljanja. Ako netko ne želi govoriti o svom rezultatu, dobrodošao je reći grupi kako se osjećao/la tijekom ove aktivnosti ili što ih je iznenadilo.

Treći korak: Vratite se u krug. Postavite sljedeće pitanje: "Na temelju onoga što ste doživjeli i čuli od ostalih: Što mislite koji su bitni elementi društva temeljenog na solidarnosti?"

Ukoliko želite, ove elemente i ideje možete napisati na flipchart.

Općenite napomene:

- Aktivnost 5 zaokružiti će aktivnost 4, jer video "Solidarni način života" govori o dvoje ljudi koji pokušavaju pronaći opće elemente društva solidarnosti na temelju svojih osobnih utopija.
- Možete uključiti instrumentalnu pozadinsku glazbu za korak 1.

Napomene za implementaciju on line:

Korak 1: Sudionici mogu isključiti svoje kamere tijekom ovog koraka. Inspirativna pitanja mogu se objaviti u chatu ili na internetskoj ploči koju povežete u chatu.

Korak 2: Podijelite sudionike nasumično u virtualne sobe kako bi razmijenili ideje.

Prilagodbe:

Pružamo dvije prilagodbe koraka 1. Oboje traje malo manje vremena od izvorne verzije i daju sudionicima više smjernica kroz aktivnost.

Prilagodba 1: Slobodno pisanje

Alternativno, možete pokrenuti vježbu slobodnog pisanja. Slobodno pisanje je tehnika u kojoj osoba kontinuirano piše određeno vrijeme ono što joj je na umu, bez posebnog promišljanja. Osoba bi trebala pisati bez podizanja olovke. Ova tehnika je korisna u prevladavanju barijera za pisanje i stavljanju mnogih misli na papir.

Možete zamoliti sudionike da slobodno pišu 10 minuta na pitanje: Kako izgleda svijet solidarnosti za mene?

Nakon toga sudionici dobivaju 5 minuta da pročitaju što su napisali i istaknu važne točke.

Nakon ove vježbe možete nastaviti s koracima 2-4.

Više informacija o ovoj metodi pronaći ćete na poveznici: <https://writingprocess.mit.edu/process/step-1-generate-ideas/instructions/freewriting>

Prilagodba 2: Putovanje kroz misli

Također možete koristiti inspirativna pitanja kao vodič kroz putovanje kroz misli. Pozovite sudionike da se udobno smjeste i da imaju spremne papire, olovke i opcionalne materijale za bojanje. Zatim polako pročitajte sljedeće 15-minutno putovanje kroz misli, dajući dovoljno vremena nakon svakog pitanja da razmislite o tome. (1,5 minuta – koristite štopericu!). Sudionici mogu zapisati svoje misli ili ih nacrtati.

Isključite kameru/ Zatvorite oči, udahnite tri duboka udisaja i polako izdahnite. [Pauza za 3 udisaja]. Zamislite da živite u društvu u kojem je uzajamna briga središnja. Društvo u kojem svi okviri, društveni procesi i društveni zakoni osiguravaju ljudima ono što im je potrebno, a taj zadatak ne moraju snositi pojedinci. Zamislite društvo u kojem su ljudi zadovoljni i tretiraju jedni druge i svoju okolinu u skladu sa svojim zadovoljstvom.

[Pročitajte naglas gore inspirativna pitanja]

Putovanje kroz misli završava, vratite u glavnu sobu. Slobodno se protegnite i krećite. Hvala vam što ste se pridružili ovom putovanju sa mnom.

Nakon toga nastavite s koracima 2-4.

Kratki odmor (cca 15 minuta)

Tijekom pauze možete uključiti tajmer i pripremiti sve za video, ali ne zaboravite uzeti i kratku pauzu.

Aktivnost 5: Video "Solidarni način života"

Pregled	U ovoj aktivnosti uvodi se koncept "Solidarnog načina života", temeljen na idejama I.L.A.-kolektiva. Prikazat ćete kratki video, a zatim sa sudionicima razgovarati o temeljnim elementima koncepta.
Vrijeme	25 minuta
Materijal	<ul style="list-style-type: none">• Projektor, prijenosno računalo, zvučnik• Četiri elementa Solidarnog načina života svaki napisan/ otisnut na papiru

Korak 1: Pokažite KAUZ video "Solidarni način života". Ovaj je videozapis na engleskom jeziku i traje 7 minuta. Dostupni su engleski, njemački, hrvatski i talijanski titlovi.

Videozapis možete pronaći ovdje: <https://www.youtube.com/watch?v=j9dfQl3gTXU>

Korak 2: Nakon videa pitajte grupu, imaju li pitanja i što im se svidjelo, a što im se nije svidjelo u predstavljenoj utopiji.

Općenite napomene:

Neke osnovne informacije o četiri ključna elementa možete pronaći u Dodatku 4. Ovisno o znanju i dobi sudionika, možete detaljnije predstaviti i 4 elementa. Možete započeti kratku diskusiju i prikazati četiri karte s ključnim elementima "Solidarnog načina života" u sredini sobe i objasniti svaku ključnu riječ / frazu u nekoliko rečenica.

Ove ključne riječi su:

1. Logika njege
2. Demokratizacija
3. Zajedničko korištenje
4. Dostatnost

Potvrdite mogu li svi razumjeti četiri ključna elementa. Nakon toga sudionici mogu raspravljati u malim skupinama i pronaći primjere za različite teme.

Napomene za online implementaciju:

Da biste prikazali videozapis, možete podijeliti zaslon ili objaviti vezu na YouTubeu u chatu, a sudionici mogu sami pogledati videozapis. Predlažemo potonje jer se kvaliteta videozapisa često pogoršava kada dijelite zaslon. Umjesto zapisivanja ključnih elemenata na slide-ove, možete ih jednostavno napisati u chat.

Aktivnost 6: Slagalice (puzzle) alternativa

Pregled	Ova aktivnost usmjerena je na razne inicijative, pokrete i projekte koji upućuju na solidarni način života. Sudionici dodjeljuju inicijative trima strategijama promjena (odupiranje iskorištavanju, eksperimentiranje s alternativama i strukture koje podržavaju solidarnost). Ova aktivnost daje konkretne ideje o tome kako se promjene mogu postići i omogućuje nam da upoznamo primjere dobre prakse.
Vrijeme	45 minuta
Materijal	<ul style="list-style-type: none">● Slajdovi / flipchart objasniti tri strategije promjene

	<ul style="list-style-type: none">• Dijelovi slagalice s primjerima: https://drive.google.com/file/d/1ErLerOpE4gI8Ccx_Xrp2rNEtAz498I9J/view?usp=sharing• Svaka inicijativa trebala bi biti na jednom zasebnom komadu papira
--	---

Korak 1: Ukratko uvodite tri strategije promjene. Sažetak njih možete pronaći u Dodatku 5.

Korak 2: Sudionike dijelite u manje grupe. Preporučujemo skupine od 3-4 osobe. Svaka skupina prima 3-4 komada slagalice (jedan komad sadrži jedan primjer dobre prakse). → Morate odabrati i pripremiti sljedeći broj dijelova slagalice:

Broj sudionika	Broj grupa	Broj dijelova slagalice
10-11	3	9
12-14	4	12
15-17	5	15
18-20	6	18

Treći korak: Sudionici su pročitali opis projekta na slagalici i razgovarali o sljedećim pitanjima 15 minuta:

Što mislite o ovom primjeru?

Koju od tri strategije primjer slijedi?

Svaka grupa tada odlučuje samo o jednom primjeru koji želi predstaviti cijeloj grupi.

Četvrti korak: Na plenarnoj diskusiji svaka skupina uklatko predstavlja jedan od svojih slagalica i rezultate rasprave.

Peti korak: Potaknite raspravu o pitanju "Kako se ove strategije promjene međusobno obogaćuju i gdje međusobno proturječe?"

Šesti korak: Ako je ostalo još neko vrijeme, možete razgovarati zajedno s grupom o više (lokalnih) primjera inicijativa koje rade na boljoj budućnosti i raspravljati o njihovim strategijama.

Općenite napomene:

Važno je pojasniti da zadatak u vezi sa strategijama promjene nije ispravan ili pogrešan - vrlo je vjerojatno da projekti o kojima se raspravljalo kombiniraju različite strategije. To bi mogao biti važan rezultat završne rasprave: da su različite strategije promjene često međusobno povezane i mogu se međusobno obogatiti.

Prilikom prikupljanja primjera bit će korisno osigurati različite kulturne i lokalne inicijative. Uvijek je lijepo imati izravnu vezu s primjerima, pa ako imate dovoljno vremena za pripremu, možete potražiti vlastite lokalne primjere.

Ako radite s grupom koja je već upoznata s konceptom Solidarnog načina života, možete ih zamoliti da u svojim grupama rasprave o sljedećem dodatnom pitanju: "Koji su ključni elementi solidarnog načina života zastupljeni u različitim inicijativama?"

Nakon ove aktivnosti možete napraviti kratku pauzu (maksimalno 5 Min.). Tijekom pauze možete prikupiti sve dijelove slagalice i položiti ih na stol, tada ih polaznici mogu ponovno pogledati i fotografirati na kraju radionice.

Napomene za implementaciju na mreži:

Za online implementaciju korisno je pripremiti dva uvodna slajda koji ukratko objašnjavaju tri strategije promjene. Nakon toga, mogu se kreirati virtualne sobe za ostvariti korak 3.

Aktivnost 7: Zatvaranje

Pregled	Završni krug omogućuje polaznicima da zaključe radionicu i osmisle prve povratne informacije za vas. Osim toga, trebali biste dati vremena za anonimne, pisane povratne informacije.
Vrijeme	10 minuta
Materijal	<ul style="list-style-type: none">• Obrasci za povratne informacije/anketni upitnik• Olovke• Jedan objekt koji se može proći u krug, npr. dodavanje loptom

Korak 1: Jasno prenesite da ste završili sa sadržajem radionice. Ako želite, ponovno sažmite što ste zaključili u radionici.

Korak 2: Dajte polaznicima jednu minutu da razmisle o pitanju: "Kako vam se svidjela radionica i što vas se najviše dojmilo?"

Treći korak: Pozovite sudionike da ukratko podijele posljednju misao. Možete koristiti objekt i koji označava tko će od sudionika sljedeći govoriti. Sudionici također mogu proslijediti objekt bez da išta kažu.

Četvrti korak: Završite radionicu. Ako vam se čini zgodnim ponovno spomenite dijelove slagalice na stolu.

Sudionicima bi trebalo ostati najmanje 5 minuta da ispune anonimni obrazac za povratne informacije.

Općenite napomene:

Upitnik za povratne informacije može sadržavati sljedeća pitanja:

- Koji je bio moj "aha-trenutak"?
- Što me je najviše koristilo/dojmilo na ovoj radionici?
- Što bih sljedeći put učinio drugačije?
- Jesam li mogao doprinijeti na način na koji sam želio?

Napomene za online implementaciju:

Korak 3: Ako radionicu vodite putem interneta, sudionici također mogu nešto napisati u chatu.

Korak 4: Postoje različite mogućnosti za jednostavne internetske alate za istraživanje, koje možete koristiti za obrazac za povratne informacije/anketni upitnik, npr. Survey Monkey or Qualtrics.

Prilozi

Prilog 1.a: Savjeti za voditelje radionice

1. Slušajte svoj unutarnji glas (intuicija je važna!)
2. W.A.I.T.- (What am I talking) Što govorim?
3. Pokušajte uspostaviti ravnoteži između prevelike opširnosti ili nedovoljno komunikacije
4. Povjerljivost - uzmite lekcije, ostavite detalje
5. Budite otvoreni za učenje
6. Budite otvoreni za nekoga tko govori vašu istinu
7. Izgradnja, a ne prodaja - kad govorite razgovarate, ne prodajete
8. Da/i, oboje/i
9. Cijenite proces onoliko koliko, ako ne i više od ishoda
10. Pretpostavite najbolju namjeru; prisustvujte kako bi ostavili dojam
11. Briga o sebi i briga o zajednici - obratite pažnju na sebe i obratite pažnju na svoje susjede

Izvor: [adrienne maree brown](#) (2017): [Emergent Strategy](#)

Dodatak 1b: znakovi chata za moderiranje rasprava u virtualnom prostoru

+ Pristanak

-Neodobranje

* Zahtjev za govor

** Izravan odgovor na ono što je upravo rečeno

Imam tehničkih problema, trebam pomoć

-> Sudionici mogu unijeti ove znakove u chat kako bi privukli pozornost

Dodatak 2: citati o utopijskim idejama

"Stvarnost je za one koji ne mogu podnijeti svoje snove." - autor nepoznat

"Ništa ne doprinosi oblikovanju budućnosti više od sna." - Victor Hugo

"Moja utopija nije tvoja utopija." - autor nepoznat

"Cilj ugnjetavača je ograničiti maštu o tome što je moguće bez njih, tako da možda nikada ne biste mogli zamisliti više za sebe i svijet u kojem živite. Zamisli nešto bolje. Budite znatiželjni o tome što je zapravo potrebno da se to dogodi. Zatim se borite za to svaki dan." - Ashley C. Ford

"Utopije imaju političku tvrdnju: kritiziraju postojeće institucije i mapiraju društveno-političke uvjete i

dobro osmišljenu alternativu. U svemu tome čine ljude aktivnim, kreativnim bićima i pripisuju jednaka prava svakom pojedincu." - autor nepoznat

"Promjena bi trebala govoriti jezikom koji se odnosi ne samo na um, već i na srce. Snovi se trebaju suočiti sa stvarnošću i obrnuto, tek tada se mogu promijeniti postojeći uvjeti. Trebamo pozitivne perspektive. Utopije se mogu boriti protiv "paralizirajuće" države. Oni mogu biti tračak nade u fazama ostavke i stagnacije." - nepoznati autor.

"Utopije su motori promjena. Oni nas motiviraju i nadahnjuju da idemo novim putevima." - autor nepoznat

"Samo zato što se danas nešto čini nezamislivim ne znači da je to nemoguće. To jednostavno još nije zamislivo." - autor nepoznat

"gospodarevi *alati* nikada neće rastaviti gospodarevu *kuću*" – Audre Lorde

Dodatak 3.a: definiranje utopije:

- utopija je nacrt mogućeg, budućeg, ali uglavnom izmišljenog oblika života ili društvenog poretka koji nije vezan za suvremene povijesno-kulturne okvirne uvjete (Wikipedia)
- Starogrčki οὐ ou "not" i τόπος τόπος "ne, smjesto", zajedno "ne postojeće mjesto".
- Izraz se prvi put pojavio 1516. godine u romanu Thomasa Morea kao otok Utopija.
- Željena slika progresivnog društva koja leži u budućnosti

Dodatak 3.b: prijedlog za online bijele ploče

1. Spacedeck je internetski softver temeljen koji vam omogućuje da bez napora kombinirate sve vrste medija na virtualnim zaslonskim pločama: tekstualne bilješke, fotografije, web veze, čak i videozapise i audio snimke: <https://spacedeck.com/>
2. Crypt pad nudi suradničke dokumente, ploče, proračunske tablice itd. i jednostavan je za rukovanje: <https://cryptpad.fr/>
3. OpenBoard je interaktivna aplikacija za više platformi (Linux / Windows / macOS). Trenutno ga održava Ministarstvo obrazovanja (D.I.P.) Ženevskog kantona u Švicarskoj: <https://www.openboard.at/>
4. Excalidraw je alat za bijelu ploču otvorenog koda koji vam omogućuje brzo skiciranje dijagrama koji imaju ručno nacrtani dojam. Dostupno izravno na mreži kao web aplikacija, kao i putem CodeSandbox-a kako biste lako vidjeli kako kôd funkcionira, a aplikacija je dostupna za samo-hosting: <https://excalidraw.com/>

Osim toga, neki alati za videokonferencije imaju integrirane jednostavne zaslonske ploče, npr. BigBlueButton ili Otvorene sastanke

Prijedlozi za inspiraciju: <https://alternativeto.net/category/remote-work-and-education/interactive-whiteboard/?license=opensource>

Dodatak 4: elementi solidarnog načina života

Detaljne informacije o idejama I.L.A.-kolektiva o Solidarnom načinu života možete pronaći u ovoj besplatnoj internetskoj publikaciji (dostupno samo na njemačkom jeziku):

<https://www.oekom.de/buch/das-gute-leben-fuer-alle-9783962380953>

Objašnjenje možete pronaći i na web stranici KAUZ-a: <https://kauz-project.org/project/sml/>

Ukratko:

Logika skrbi:

Logika skrbi znači da skrb stavljamo u središte našeg društva i našeg djelovanja. Logika skrbi podrazumijeva da priznajemo našu ovisnost o prirodi i drugim ljudskim bićima. Briga, u tom širem smislu, znači sve radnje koje osiguravaju postojanje, očuvanje i obnovu svijeta i preuzimanje odgovornosti za vlastito biće u svijetu. Skrb također uključuje aktivnosti kao što su obrada zemljišta, briga o životinjama i biljkama, kao i politički aktivizam, informiranje, istraživački i razvojni rad. Logika skrbi poziv je na odmak od individualizma i profitne orijentacije i okretanje prema zajednici i njezinim potrebama.

Demokratizacija:

Ljudi bi trebali moći sami odlučiti i imati resurse za to. Zato je demokratizacija također pitanje pravedne raspodjele materijalne i socijalne sigurnosti, kao i pristupa obrazovanju. Demokratizacija znači da mehanizmi donošenja odluka postaju dostupni i da se uzimaju u obzir nepravedni odnosi moći – ne samo u politici nego i u svakom području života koje vas se tiče i utječe na vas.

Zajedničko korištenje/ Zajednička dobra:

Zajedničko povezivanje odnosi se na samoorganiziranu zajedničku proizvodnju, administraciju, njegu i uporabu različitih vrsta robe usmjerenu na potrebe. U tom procesu sudionici doprinose svojim vještinama i zajedno odlučuju o vrsti i opsegu korištenja resursa i proizvoda.

Dostatnost

Pojam dostatnost označava napore da se potrošnja resursa svede na najmanju moguću mjeru kako bi se ostala unutar planetarnih i društvenih granica. Načelo dostatnosti postavlja pitanje prave mjere. Smanjenje više nije žrtva, već strategija za poticanje solidarnog načina života.

Dodatak 5.: strategije promjene

1) Odupiranje iskorištavanju

Važna strategija za promjene je odupiranje postojećim oblicima nepravde i eksploatacije i povlačenje tzv. „crvene linije“ Prosvjed civilnog društva ključni je element aktivnih demokracija. Otvoreni prosvjed može utjecati na šire javno mnijenje i tako stvoriti pritisak na donositelje odluka. Prosvjed poznaje mnoge oblike i namijenjen je konstruktivnoj disrupciji sadašnjih uvjeta kako bi se promicale promjene.

2) Eksperimentiranje s alternativama

Alternative temeljene na solidarnosti već se pojavljuju kao konkretne utopije u nišama našeg društva. Oni izlaze odozdo i pokazuju da je drugačiji svijet izvediv i moguć. Proživljene alternative također su važne jer proširuju prostor onoga što je zamislivo i izvedivo te doprinose učenju solidarnog djelovanja u svakodnevnom životu. Alternativni načini života i poslovanja razvijaju zalihu praktičnog iskustva na kojem se mogu graditi velike društvene promjene. Uostalom, "solidarni način života" se ne može stvoriti od jučer do danas. Zbog toga je danas još važnije eksperimentirati kako bi se učilo na pogreškama i postigao dugoročan uspjeh.

3) Temeljne strukture kao podrška solidarnosti

Osim izgradnje malih, solidarnih alternativa u nišama društva, potrebno je promijeniti političke i ekonomske institucije. Samo na taj način solidarne alternative mogu se dugoročno usidriti u našem društvu. Ova strategija posebno ima za cilj stvaranje novih društvenih normi.

Polazište za to je na lokalnoj, ali i regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Alternative temeljene na solidarnosti biti će utemeljeno kada se vlast preraspodijeli, institucije postanu više demokratski orijentirane, stvaraju se zakoni koji štite djelovanje temeljeno na solidarnosti ili infrastrukturu osmišljena u skladu s navedenim. Sve to zahtijeva društvene pokrete koji formuliraju zahtjeve i s njima izlaze na ulice, široke saveze koji organiziraju većinu i političke aktere koji provode te zahtjeve.

common
FUTURE

 **UNIVERSITÄT
SIEGEN**

unibz

dante USTANOVA ZA
OBRAZOVANJE ODRASLIH | ADULT
EDUCATION
INSTITUTION

periskop
Wandel braucht neue Perspektiven

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
2020-1-DE02-KA204-007671